

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

3103

Na temelju članka 37. stavka 4. Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 135/06) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O MINIMALNIM UVJETIMA ZA ZAŠTITU SVINJA [\[1\]](#)

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuju minimalni uvjeti za zaštitu svinja koje se drže u svrhu uzgoja i tova.

Članak 2.

U ovom Pravilniku pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. »*svinja*« – životinja iz porodice svinja, bilo koje dobi koja se drži za rasplod ili tov;
2. »*nerast*« – spolno zreli mužjak svinje, namijenjen rasplodu;
3. »*nazimica*« – spolno zrela ženka svinje koja se još nije prasila;
4. »*krmača*« – ženka svinje nakon prvog prasnja;
5. »*dojna krmača*« – ženka svinje između perinatalnog razdoblja i odbića prasadi;
6. »*suprasna krmača*« – krmača između odbića prasadi i perinatalnog razdoblja;
7. »*prase koje siše*« – svinja od prasnja do odbića;
8. »*odbijeno prase*« – svinja od odbića do 10 tjedana starosti;
9. »*svinja za uzgoj*« – svinja u dobi od 10 tjedana do klanja ili stavljanja u rasplod;
10. »*nadležno tijelo*« – Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja;
11. »*treće zemlje*« – zemlje koje nisu države članice Europske unije, osim Republike Hrvatske.

Članak 3.

(1) Sva gospodarstva moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

(a) slobodna podna površina na raspolaganju svakom odbijenom prasetu ili svinjama za uzgoj koje se drže u skupinama, osim nazimica nakon pripusta i krmača, mora iznositi najmanje:

Žive vage (kg)	m ²
do najviše 10	0,15
više od 10 do najviše 20	0,20
više od 20 do najviše 30	0,30
više od 30 do najviše 50	0,40
više od 50 do najviše 85	0,55
više od 85 do najviše 110	0,65
više od 110	1,00

(b) ukupna slobodna podna površina na raspolaganju svakoj nazimici nakon pripusta i svakoj krmači, ako se nazimice i/ili krmače drže u skupinama, mora biti najmanje 1,64 m² za nazimice i 2,25 m² za krmače. Kad se te životinje drže u skupinama s manje od šest životinja, slobodna podna površina mora se povećati za 10%. Ako se te životinje drže u skupinama od 40 ili više životinja, slobodna podna površina može se smanjiti za 10%.

(2) Površina poda mora udovoljavati sljedećim uvjetima:

(a) za nazimice nakon pripusta i suprasne krmače: dio površine poda iz točke (b) stavka 1. ovoga članka, koji iznosi najmanje 0,95 m² po nazimici odnosno najmanje 1,3 m² po krmači, mora biti potpuno pun, od čega je najviše 15% površine poda predviđeno za otvore za drenažu;

(b) ako se koriste podovi od betonskih gredica za svinje koje se drže u skupinama:

1. maksimalna širina otvora među gredicama mora biti:

- 11 mm za prasad koja siše,
- 14 mm za odbijenu prasad,
- 18 mm za svinje za uzgoj,
- 20 mm za nazimice nakon pripusta i krmače;

2. minimalna širina grede mora biti:

- 50 mm za prasad koja siše i za odbijenu prasad, te
- 80 mm za svinje za uzgoj, nazimice nakon pripusta i krmače.

(3) Zabranjena je izgradnja ili preuređenje objekata u objekte u kojima se krmače ili nazimice drže privezane.

(4) Krmače i nazimice moraju se držati u skupinama u razdoblju od četvrtog tjedna nakon pripusta do tjedan dana prije očekivanoga vremena praseња. Stranice odjeljka u kojem se drži skupina moraju biti dulje od 2,8 m. Ako se u skupini drži manje od šest jedinki, stranice odjeljka u kojem se drži skupina moraju biti dulje od 2,4 m.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, krmače i nazimice koje se drže na gospodarstvima s manje od 10 krmača, mogu se držati pojedinačno u razdoblju navedenom u stavku 4. ovoga članka, pod uvjetom da se mogu nesmetano okrenuti u odjeljcima.

(6) Ne dovodeći u pitanje uvjete iz Dodatka ovoga Pravilnika, krmače i nazimice moraju imati stalan pristup materijalima za istraživanje koji udovoljavaju najmanje uvjetima iz navedenog Dodatka.

(7) Krmače i nazimice koje se drže u skupinama moraju biti hranjene uz primjenu sustava kojim se osigurava da svaka jedinka dobiva dovoljno hrane čak kad postoji i suparništvo za hranu.

(8) Sve suprasne krmače i nazimice, u svrhu utaživanja gladi i zbog potrebe za žvakanjem, moraju dobivati dovoljne količine voluminozne hrane ili hrane s većim sadržajem vlakana kao i hrane visoke energetske vrijednosti.

(9) Svinje koje se moraju držati u skupinama, a koje su posebno agresivne te one koje su već bile napadnute od drugih svinja ili koje su bolesne ili ozlijeđene, mogu se privremeno smjestiti u pojedinačne odjeljke. U tom slučaju, u takvim pojedinačnim odjeljcima životinjama se mora omogućiti da se mogu nesmetano okrenuti, ukoliko to nije u suprotnosti sa savjetom doktora veterinarske medicine (u daljnjem tekstu: veterinar).

(10) Odredbe iz stavka 4. ovoga članka ne primjenjuju se na gospodarstva s manje od 10 krmača.

Članak 4.

Uvjeti za uzgoj svinja moraju biti u skladu s odredbama iz Dodatka ovoga Pravilnika.

Članak 5.

(1) Svaki posjednik koji zapošljava ili na neki drugi način angažira osobe koje se brinu za životinje mora osigurati da iste dobiju upute i smjernice o odgovarajućim odredbama iz članka 3. i Dodatka ovoga Pravilnika.

(2) Nadležno tijelo za sve osobe iz stavka 1. ovoga članka osigurava primjerene tečajeve izobrazbe koji obuhvaćaju područje dobrobiti životinja.

Članak 6.

(1) Nadležno tijelo provodi nadzore u svrhu provjere poštivanja odredbi ovoga Pravilnika.

(2) Nadzori iz stavka 1. ovoga članka mogu se provoditi i prilikom nadzora u druge svrhe te svake godine moraju obuhvaćati statistički reprezentativan uzorak različitih sustava držanja životinja na gospodarstvima.

(3) Svake dvije godine, do posljednjeg radnog dana mjeseca travnja tekuće godine, nadležno tijelo obavještava Europsku komisiju (u daljnjem tekstu: Komisija) o rezultatima nadzora provedenih tijekom prethodne dvije godine u skladu sa stavcima 1. i 2. ovoga članka, uključujući i broj provedenih nadzora s obzirom na broj gospodarstava.

Članak 7.

U svrhu uvoza životinja, nadležno tijelo treće zemlje koja izvozi životinje mora osigurati certifikat koji prati životinje i kojim se potvrđuje da se s njima postupalo barem na isti način kako je propisano ovim Pravilnikom.

Članak 8.

(1) Za potrebe primjene ovoga Pravilnika, nadležno tijelo omogućuje veterinarskim stručnjacima Komisije da, u slučaju gdje je to potrebno, u suradnji s nadležnim tijelom provedu nadzore na licu mjesta. Osobe koje provode ove nadzore moraju provoditi posebne mjere osobne higijene kao i biosigurnosne mjere koje su uspostavljene od strane držatelja svinja potrebne da bi se isključila opasnost prijenosa bolesti.

(2) Nadležno tijelo osigurava veterinarskim stručnjacima Komisije svaku potrebnu pomoć prilikom obavljanja nadzora iz stavka 1. ovoga članka. Prije sastavljanja i objave konačnog izvješća nadležno tijelo je dužno sa stručnjacima Komisije raspraviti ishod nadzora.

(3) Nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere u svrhu uklanjanja nesukladnosti utvrđenih tijekom nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

(4) S obzirom na odnose s trećim zemljama, primjenjuju se odredbe poglavlja III. Pravilnika o načinu obavljanja veterinarskih pregleda i kontrola živih životinja u prometu preko granice Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 154/08, 154/09 28/10).[\[2\]](#)

Članak 9.

Dodatak je tiskan u prilogu ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

Članak 10.

Odredba članka 7. ovoga Pravilnika primjenjuje se i na države članice Europske unije do pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Članak 11.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti članci 1. do 19., članci 38. do 59. i članak 60., članak 61. stavak 1. i stavak 2. alineje druge i treće, te Prilog Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama (»Narodne novine«, broj 136/05, 101/07, 11/10 i 28/10).

Članak 12.

(1) Odredbe stavka 1. točke (b) članka 3. i stavci 2., 4., 5. i 6. članka 3. ovoga Pravilnika te posljednja rečenica u stavku 9. članku 3. ovoga Pravilnika primjenjuju se na novoizgrađena ili

preuređena gospodarstva ili na ona gospodarstva koja prvi put započinju s radom danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

(2) Odredbe navedene u stavku 1. ovoga članka primjenjivat će se na sva gospodarstva od 1. siječnja 2013. godine.

Članak 13.

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odredba članka 6. stavka 3. ovoga Pravilnika stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Klasa: 011-02/10-01/108

Urbroj: 15/10-3

Zagreb, 14. rujna 2010.

Ministar
Petar
Čobanković, v. r.

DODATAK

Poglavlje I. OPĆI UVJETI

Osim odgovarajućih odredbi Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (»Narodne novine«, broj 44/10), primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

(1) U dijelu nastamba u kojima se drže svinje mora se izbjegavati stalna buka razine glasnoće veće od 85 dBA. Potrebno je izbjegavati stalnu ili iznenadnu buku.

(2) Svinje se moraju najmanje osam sati dnevno držati na svjetlu jačine od najmanje 40 luksa.

(3) Nastambe za svinje moraju se izgraditi na takav način da omogućuju životinjama da:

– imaju pristup prostoru za ležanje koji je fizički i toplinski udoban, kao i primjereno dreniran i čist i na kojem ima dovoljno mjesta da na njemu mogu istodobno ležati sve životinje,

– mogu normalno odmarati i ustajati,

– mogu vidjeti druge svinje. U tjednu očekivanoga prasenja i za vrijeme prasenja, krmače i nazimice mogu biti izvan vidokruga pripadnika iste vrste.

(4) Ne dovodeći u pitanje odredbu članka 3. stavka 6. ovoga Pravilnika, svinje moraju imati stalan pristup dovoljnoj količini materijala kojim im se omogućuje prikladno istraživanje i manipulacija, poput slame, sijena, drva, piljevine, komposta od gljiva, treseta, njihove mješavine ili drugih prikladnih materijala kojima se ne dovodi u pitanje zdravlje životinja.

(5) Podovi moraju biti glatki, ali ne skliski kako bi se spriječilo ozljeđivanje svinja te tako napravljeni i održavani da im se ne uzrokuju ozljede ili patnja. Oni moraju biti primjereni veličini i težini svinja i, ukoliko nije osigurana stelja, moraju imati ravnu i stabilnu površinu.

(6) Sve se svinje moraju hraniti najmanje jednom dnevno. Ako se svinje hrane skupno i ne po volji (*ad libitum*) ili automatskim sustavom za pojedinačno hranjenje životinja, svaka svinja mora imati stalan pristup hrani u isto vrijeme kao i sve ostale u skupini.

(7) Sve svinje starije od dva tjedna moraju imati stalan pristup dovoljnoj količini svježe vode.

(8) Zahvati, osim onih koji se provode u svrhu liječenja ili dijagnosticiranja ili propisanog označavanja svinja, a koji imaju za posljedicu oštećenje ili gubitak osjetljivog dijela tijela ili promjenu strukture kostiju su zabranjeni. Iznimno, dopušteno je:

- ujednačeno smanjenje zubi brušenjem ili rezanjem do sedmoga dana života prasadi koja siše pri čemu nastaje glatka površina; prema potrebi skraćivanje kljova nerasta, kako bi se spriječilo ranjavanje ostalih životinja ili iz sigurnosnih razloga,

- skraćivanje dijela repa,

- kastriranje mužjaka svinje drugim načinima osim kidanjem tkiva,

- stavljanje prstena na nos samo pri slobodnom sustavu držanja životinja.

Skraćivanje dijela repa i zubi ne smije se provoditi rutinski, nego samo onda kad postoje dokazi da je došlo do ranjavanja sisa krmača te uški ili repova drugih svinja. Prije provedbe takvih zahvata moraju se poduzeti druge mjere kako bi se spriječilo grizenje repova ili druge loše navike, pri čemu treba voditi računa o načinu smještaja i gustoći naseljenosti. U tu svrhu moraju se mijenjati neprikladni uvjeti smještaja ili sustavi držanja.

Bilo koji gore opisani zahvat mora obavljati veterinar ili osoba osposobljena u skladu s odredbom članka 5. ovoga Pravilnika koja ima iskustvo u obavljanju zahvata s primjerenim sredstvima i pod higijenskim uvjetima. Ako se kastracija ili skraćivanje repa provodi nakon sedmoga dana života, mora je provoditi veterinar uz primjenu anestezije i sredstava za ublažavanje boli produženog djelovanja.

Poglavlje II.

POSEBNE ODREDBE ZA RAZLIČITE KATEGORIJE SVINJA

A. Nerasti

(1) Odjeljci za neraste moraju biti smješteni i izgrađeni tako da im omogućuju da se mogu okretati, čuti, namirisati i vidjeti druge svinje. Odraslom nerastu na raspolaganju mora biti slobodna podna površina od najmanje 6 m².

(2) Ako se odjeljci koriste za prirodni pripust podna površina na raspolaganju odraslom nerastu mora biti najmanje 10 m² i bez ikakvih prepreka.

B. Krmače i nazimice

- (1) Moraju se poduzeti mjere za smanjivanje agresije u skupini svinja.
- (2) Suprasne krmače i nazimice moraju se, prema potrebi, tretirati protiv vanjskih i unutarnjih parazita. Prije stavljanja u odjeljke za prasenje, suprasne krmače i nazimice moraju se temeljito očistiti.
- (3) U tjednu prije očekivanoga prasenja krmačama i nazimicama mora se dati dovoljne količine odgovarajućeg materijala za ležaj osim ako je to tehnički neprovedivo zbog sustava odvodnje stajnjaka na gospodarstvu.
- (4) Iza krmače ili nazimice mora se predvidjeti slobodan prostor za lakše prirodno ili potpomognuto prasenje.
- (5) Boksovi za prasenje moraju biti opremljeni zaštitom za prasad koja siše kao što je npr. zaštitna pregrada.

C. Prasad koja siše

- (1) Dio od ukupne površine poda za prasad mora biti dovoljno velik da im omogućava istovremeni odmor te mora biti pun ili prekriven pokrovom, ili nasteljen slamom ili pak drugim primjerenim materijalom.
- (2) U slučaju korištenja odjeljaka za prasenje, prasad koja siše mora imati dovoljno mjesta za neometano sisanje.
- (3) Prasad mlađa od 28. dana ne smije se odbiti od krmače, osim u slučaju kad je ugroženo zdravlje ili dobrobit krmače ili prasadi. Prasad koja siše smije se odbiti od krmače i u starosti od 21. dana, ako ih se premješta u posebne nastambe koje su temeljito očišćene i dezinficirane prije uvođenja nove skupine prasadi te odijeljene od nastamba u kojima se drže krmače, kako bi se prenošenje bolesti na prasad svelo na najmanju moguću mjeru.

D. Odbijena prasad i tovljenici

- (1) Pri držanju svinja u skupinama moraju se poduzeti mjere za sprječavanje sukoba koji se ne smatraju normalnim ponašanjem.
- (2) Svinje iz stavka 1. ovoga članka moraju se držati u stabilnim skupinama koje se što je manje moguće međusobno miješaju. Ako se miješaju svinje koje se ne poznaju, to treba učiniti u što ranijoj dobi, po mogućnosti prije ili do jednoga tjedna nakon odbića. Pri miješanju svinja moraju im se osigurati jednake mogućnost za bijeg i sakrivanje od ostalih svinja.
- (3) Kada se utvrde znakovi ustrajne borbe odmah se moraju istražiti uzroci i poduzeti odgovarajuće mjere, primjerice opskrbiti životinje većim količinama stelje, ako je to moguće ili drugim materijalima za istraživanje. Ugrožene životinje ili posebno agresivne životinje moraju se držati odvojeno od skupine.
- (4) Da bi se omogućilo miješanje svinja, upotreba sredstva za smirenje dopuštena je samo u izuzetnim slučajevima i to samo od strane veterinaru.

[1] Ovim se Pravilnikom preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. godine o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (kodificirana verzija).

[2] Pravilnikom se preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 91/496/EEZ od 15. srpnja 1991. o načelima kojima se regulira organizacija veterinarske kontrole životinja koje ulaze u Zajednicu iz trećih zemalja i kojom se izmjenjuju i dopunjuju Direktive 89/662/EEZ, 90/425/EEZ i 90/675/EEZ.